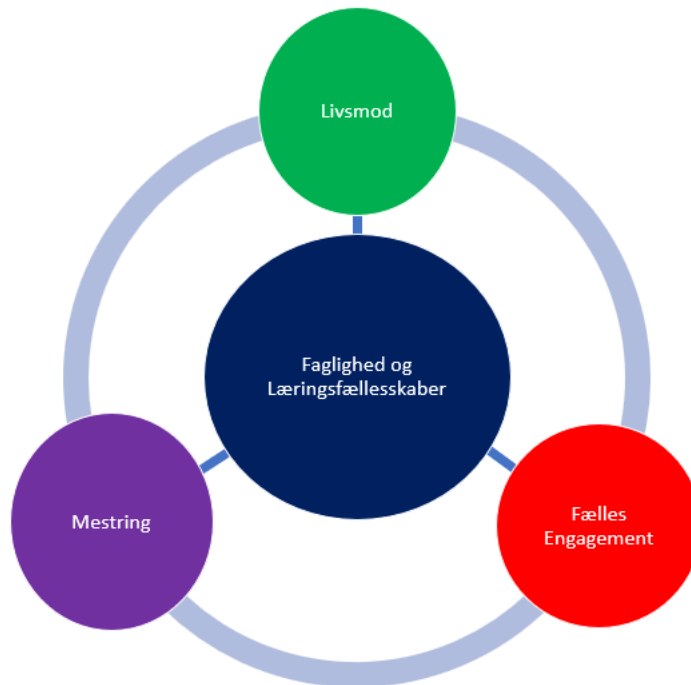


## Projekt: Livsmød, Deltagelse og Fælleskabelse



Ledelse af faglige professionelle læringsfællesskaber, der fremmer livsmød for Køge Kommunes større børn og unge i SFO'er og klubber.



## Indhold

Forord og baggrund .....	2
Resume – Projektets intention .....	2
Fritids- og ungdomspædagogik er på dagsordenen .....	4
Projektets undersøgelsesspørgsmål .....	7
Attraktive faglige læringsfællesskaber med Strategisk Pædagogisk Ledelse .....	7
Projektets aktiviteter .....	9
Tidsplan .....	11
Ydelser fra Upol.dk .....	13
Litteratur .....	13



## Forord og baggrund

Denne projektbeskrivelse er forfattet i samarbejde mellem Køge Kommunes pædagogiske konsulenter, Thomas Westergaard og Joakim Rex Blankschøn, og Jesper Larsen, indehaver af Upol.DK

Dokumentet har udviklet sig dynamisk i et samspil imellem projektets styregruppe, skolechefen i Køge Kommune samt Skole- og SFO-ledergruppen. Denne seneste version er godkendt på styregruppemøde d. 24. marts 2022.

Udgangspunktet for projektet er en forespørgsel fra to SFO-/klubledere i Køge i efteråret 2021. Projektet har derfra udviklet sig til i sin nuværende hensigt at tilbyde et samlet helhedsorienteret ledelses- samt fritids- og ungdomspædagogisk udviklingsprojekt for alle SFO'er/klubber i Køge Kommune med ønsket om flest mulige deltagere.

Projektet skal ses i sammenhæng med og i forlængelse af Køge Kommunes strategi for SFO- og klubområdet, fremlagt på seneste visionsseminar for området 2021 samt de kommunale strategier og politikker, bl.a. "Professionel kapital", "Er du på vej" og "Faglighed og kerneydelse" og Børne- og ungepolitikken.

Projektet følger disse strategier og kan tilpasses meningsfuldt lokalt.

Corona har de sidste to år præget Danmark og børne- og ungdomslivet. Børn og unge har følt sig presset og ensomme. Samtidig har de fritids- og ungdomspædagogiske institutioner været pressede, idet nedlukningen har medvirket til, at børn og unge ikke i det samme omfang som før Corona er vendt tilbage til området. Det kalder på handling, også derfor dette projekt. Den Nationale Sundhedsprofil 2021 peger på at de unges mentale helbred er i forværring.

## Resume – Projektets intention

Dette projekt vil øge deltagelsen og livsmotet/trivslen igennem fællesskabende og alvorligt sjove læreprocesser hos større børn og unge i Køge Kommunes SFO'er og klubber.

Livsmotet er på samme tid at have trang til at bruge og udfolde "sig selv" og at have mod på "noget", at være opsat på at have at gøre med "det givne", med "verden". Hvilket betyder, at livsmotet er forbundet med en særlig markant form for (verdens)åbenhed og (verdens)optagethed. Livsmot er at have et forhold



til fremtiden, som er præget af en oplevelse af kraft og af bevidsthed om udfoldelsesmuligheder (Pahus: 2019).

At lære igennem deltagelse er et fællesskabende læringsmiljø, der anerkender barnets eller den unges aktuelle engagement i verden. Den enkeltes rådighed over verden, måden hvorpå barnet eller den unge deltager i verden søges udvidet i en fælles praksis, hvor den enkelte kan deltage fra forskellige positioner i den fælles praksis. Det betyder at hvis den fælles praksis og deltagelse er koncentreret omkring at klatre op i et træ, så skal alle ikke klatre lige højt op i træet. Eller hvis den fælles praksis er mountainbike i skoven, så skal alle ikke køre lige hurtigt eller ud over de samme hop. Man deltager fra sin aktuelle deltagelseszone og pædagogerne, og andre børn og unge, støtter herfra en udvidelse af deltagelsen og rådigheden over mountainbiken. Denne udvidelse af rådighed sætter sig som udvidelsen af livsmødet igennem en fællesskabende deltagelse i en praksis, her med træklating eller mountainbike som eksempel. Projektet ønsker at afprøve den fri tids praksisser som ressource i skolens undervisningspraksis.

Livsmot og det fællesskabende læringsmiljø igennem deltagelse er begreber som er i familie med anvendte begreber i "Er du på vej" ([Hvad ville vi? – Er du på vej \(erdupaavej.dk\)](http://Hvad ville vi? – Er du på vej (erdupaavej.dk))), bl.a. "fællesskabende didaktik". Ligeledes er begreberne genkendelige i Gode skoler – Køges fremtid - Faglighed og fællesskab, der trækker, hvor begreber som "dybdelæring", "deltagelsesmuligheder" og "læringsfællesskaber" er centrale. Projektets ståsted er således ikke radikalt anderledes fra det som Køge Kommune arbejder med i forvejen, tværtimod er det fra samme ståsted.

Projektet har afsat i strategisk og faglig ledelse, med pædagogfaglige ledere som omdrejningspunkt, der dyrker og driver fællesskabende fritids- og ungdomspædagogiske læringsfællesskaber, der søger at skabe attraktive pædagogiske arbejdspladser med høj faglig kapital.

Afsættet herfor er et aktionslæringsforløb, der har fokus på en eksperimenterende praksis og en reflekterende tilgang igennem fagligt attraktive og dataudfordrede læringsfællesskaber for pædagogerne med sigte på at fremme og øge deltagelsen i fællesskabende læringsmiljøer (SFO/klub).

De deltagende organiseringer vil igennem deres deltagelse udvikle en lederprofil, som fremstår aktionsforskende- og lærende, og som efter projektforløbet er i stand til at fastholde fritids- og ungdomspædagogik som en eksperimenterende arbejdsform (fordi børn og unge er forskellige) med en reflekterende tilgang.



Dataudfordringen tilvejebringes bl.a. igennem en kvantitativ undersøgelse, som måler på trivsel og livsmot, samt kvalitative lokale undersøgelser af og med børn, unge og forældres perspektiver på den fede og sjove SFO/klub.

Projektet vil fællesskabe med større børn og unge samt deres forældre om udvikling af et alvorligt sjovt fritidstilbud. Sjovt, fordi sjov er den absolut vigtigste parameter for valg af fritidsaktivitet (Haugaard og Østergaard 2021; Lego Fonden og Mandag Morgen 2021), og alvorligt, fordi der er tale om en pædagogisk organiseret ramme for fritiden, hvor det, som foregår, når børn har det sjovt, er dybt alvorligt (Larsen 2021).

### Fritids- og ungdomspædagogik er på dagsordenen

I foråret 2021 diskuterede Folketinget de fritids- og ungdomspædagogiske institutioner ved en forespørgselsdebat i Folketingssalen. Denne debat resulterede i, at et flertal i Folketinget pålagde regeringen at indkalde til endnu en debat om fritids- og ungdomspædagogikkens fremtid i løbet af efteråret 2021.

Der er således på et statsligt niveau en fornyet debat og opmærksomhed på fritids- og ungdomspædagogikken, hvilket i skrivende stund har afstedkommet flere politiske udspil fra Folketinget og regeringens støttepartier. Denne fornyede opmærksomhed har resulteret i en større millionsatsning på fritids- og ungdomspædagogikken igennem Finansloven.

Fokus i de ovennævnte politiske diskussioner er bl.a. på trivsel og livsmot med pædagogisk organiseret fritid som et område i det pædagogiske landskab med værdi i sig selv og ikke alene retfærdiggjort som bidrag til skolens undervisning.

Kommunalt er der ligeledes et fornyet fokus. Kommunernes Landsforening (KL) har kortlagt fritids- og klubområdet samt igangsat et nyt kommunalt partnerskab omkring SFO/fritidsklub, og landets to største kommuner, København og Aarhus, har udviklet og vedtaget nye politiske visioner for fritids- og ungeområdet. I disse visioner er der især fokus på demokrati, fællesskaber og medborgerskab. Også andre kommuner udvikler nye politiske initiativer for området.

Videns- og forskningsmæssigt ses også en langt større opmærksomhed på klubområdet, således har DPU – Aarhus Universitet i september 2021 lanceret et omfattende internationalt forskningsreview, der dokumenterer, at klubområdet har væsentlige effekter og bidrag til forebyggelse og trivsel i de større børn og unges liv. Der ses ligeledes flere konferencer og fagfællebedømte forskningsartikler om klubområdet,



ligesom interesseorganisationer udgiver publikationer og bøger om området. KL har området med på Børne- og Ungetopmødet, ligesom de afholder temadage om området.

### **Køge Kommune har fokus på fritids- og ungdomspædagogik**

Køge Kommune har i en lang årrække haft et stærkt fokus på fritids- og ungdomspædagogikken på såvel SFO- som på klubområdet. Køge Kommune ser SFO- og klubområdet som et væsentligt og vigtigt bidrag til det gode og livsduelige børne- og ungeliv. Dette fremgår tydeligt, når man orienterer sig i centrale politikker og strategier for det pædagogiske område i Køge Kommune.

I Køge Kommunes Børn og Unge-Politik kan man bl.a. læse:

#### **Vision**

*Alle børn og unge skal have en barndom med mulighed for at udvikle sig bedst muligt personligt, socialt og fagligt i meningsfulde fællesskaber. Og alle skal have mulighed for at udvikle sig til livsduelige voksne, der er i stand til at mestre komplekse og mangfoldige livsvilkår i et globaliseret samfund.*

Dette vil projektet sikre igennem fællesskabende praksis, hvor børn og unge vælger den sjove og frie læringstid til, ved at den er bygget op om engagementer, der tager afsæt i begrebet alvorligt sjov – idet alvorligt sjov ses som afgørende for børn, unge og forældres deltagelse i SFO og klub.

Alvorligt sjov i den sjove og frie læringstid er koblet til en pædagogfaglighed, der selv ønsker at gå forrest i legen som legemestre, og som ved, hvordan leg kan bruges i en pædagogisk sammenhæng, både fra skolens afsæt med fag, i den frie tids aktiviteter og på tværs heraf.

#### **Alvorligt sjov som begreb**

- Er koblet til pædagoger, der vil deltage og lege med.
- Det begynder og slutter ret præcist tidsmæssigt, men det sætter sig som gode følelser, man kan bære med sig.
- Det rækker ud over det sædvanlige og kan skabe en overskridelse i forhold til det, vi normalt gør, og dermed skabe andre måder for deltagelse og fællesskabelse.
- Det kan skabe lempelser i ansvar uden nødvendigvis at være uansvarligt.



- Oplevelser med sjov skaber forventninger om mere sjov, og man vil vende tilbage til steder med sjov.
- Er for det meste en fællesskabende disciplin og sjældent noget, der opleves alene.
- Er forbundet til identitet og hvad den enkelte finder sjovt, siger dermed noget om den enkelte.
- Er for det meste noget, der opstår i den frie tid, men det kan også opstå i skoletid, når fag kobles til leg, spil og konkurrence.
- Er ofte forbundet til materielle redskaber.
- Er ikke kun for sjov.

(Fincham 2016/Larsen 2021)

Projektet og intentionen om alvorligt sjove læringsmiljøer "står på skulderne af" og søger at være i synk med Køges Kommunes indsatser/opmærksomheder omkring "tilvær" og "fællesskabende didaktik" og kan som sådan supplere disse opmærksomheder.

Med visionen følger et værdigrundlag som understøtter visionen.

### Værdigrundlag

*Respekt, tolerance, mangfoldighed, demokrati og ambition er vigtige og gennemgående værdier i Børn og Unge-politikken. Deltagelse er omdrejningspunktet for vores lærings- og udviklingsforståelse. Aktiv deltagelse i meningsfulde fællesskaber er en forudsætning for trivsel, dannelse, læring og udvikling af livsduelighed og mestring. Børnesynet har fokus på kontekst og relationer fremfor et mere individuelt børnesyn. Det betyder, at det ikke er nok at se på barnet, for også det, som andre børn, forældre og medarbejdere gør, har betydning for barnets situation. Det betyder også, at alle børn altid er i foranderlige processer. Der kan altid gøres noget for at ændre barnets situation. Børn og unge er medskabende i egen læring og udvikling, og børns og unges egne perspektiver er helt centrale. Det betyder, at den voksne altid skal sætte sig i barnets sted, skal tale med barnet og lytte til dets eget perspektiv, og se på barnet udefra med den voksnes forståelse af det gode børneliv. Tilsammen hjælper de tre indgangsvinkler til at forstå – ingen af dem kan stå alene*

Ovenstående værdigrundlag vidner om et processuelt, relationelt børne- og ungesyn med en dynamisk tilgang til pædagogikken, der tager udgangspunkt i den konkrete gruppe af børn og unge, mere end som



klassiske pædagogiske baner og traditioner. Dette kalder på en aktionsforskende og -lærende tilgang, hvor vi undersøger igennem eksperimenter, som vi underkaster refleksioner, f.eks. om børn og unge som medskabere af deres SFO/klub.

### Projektets undersøgelsesspørgsmål

*Hvordan kan SFO og klub i Køge Kommune fremstå som en attraktiv fritidsarena, som en voksende andel af de større børn og unge vedbliver at være en del af?*

### Attraktive faglige læringsfællesskaber med Strategisk Pædagogisk Ledelse

Projektet vil udvikle attraktive faglige læringsfællesskaber med afsæt i den fritids- og ungdomspædagogiske særegne faglighed koblet til de politiske intentioner for SFO- og klubområdet. I dette afsnit uddybes en definition af attraktivt fagligt læringsfællesskab med afsæt i fritids- og ungdomspædagogikken.

Børn og unges evne og muligheder for at gribe og erobre deres liv er afhængigt af høj faglig fritids- og ungdomspædagogisk dømmekraft som en del af et attraktivt fagligt læringsfællesskab.

Et attraktivt fagligt læringsfællesskab er en pædagogisk gruppe medarbejdere, der deler og kritisk reflekterer over deres praksis i relation til børn og unges liv, med henblik på at fremme fritids- og ungdomspædagogernes faglige dømmekraft med høj kvalitet, for dermed at støtte børn og unge, SFO, klub- og ungeområdets udvikling samt områdets placering i det pædagogiske landskab. Når dette lykkes, udvikles og udvides den professionelle kapital.

Et sådant attraktivt fagligt lærende fællesskab kræver:

- Fælles opgaveforståelse i SFO, klub- og ungeområdet og en strategisk placering af denne opgave i det samlede pædagogiske område imellem politik og pædagogisk praksis.

Opgaven er, som tidlige nævnt, defineret og placeret i centrale politikker og strategier i Køge Kommune samt i lokale mål- og indholdsbeskrivelser for SFO- og klubområdet. Disse er ikke statiske, og en strategisk pædagogisk ledelse, der leder opad, vil i den ovenstående definition af et professionelt læringsfællesskab forsøge at lede opad på en sådan måde, at fagligheden placeres som et stærkt bidrag i diverse politikker og strategier.

Projektets resultater skal bidrage til områdets udvikling og placering i centrale politiske dokumenter for det fritids- og ungdomspædagogiske område i Køge Kommune.





- Fælles forståelse af fritids- og ungdomspædagogiske nøglebegreber og faglighed – bl.a. placeret i et pædagogisk grundlag.

Et helt centralt begreb for overhovedet at kunne have SFO'er og klubber kunne være begrebet *alvorligt sjov*. Sjov i en pædagogisk kontekst er ikke kun for sjov, men alvorligt sjov – og noget, som fremmer livsmod/livsduelighed. Aktiv deltagelse og medskabelse af de miljøer, som børn og unge er en del af, er et nøglebegreb i Køge Kommune. Aktiv deltagelse fremmer læring, udvikling og dannelse. Og børn og unges aktive medskabelse af deres SFO og klubområde er et demokratisk pædagogisk landskab.

Projektet tager sigte på at fremme en fælles forståelse af en række nøglebegreber, bl.a. alvorligt sjov, aktiv deltagelse, fællesskab og medskabelse.

- En ledelse, som insisterer på tilslutning til fælles "refleksionsteknologi", der støtter professionel dømmekraft og fremmer en evalueringskultur, der bygger på fagligt meningsfulde data.

Projektet bygger på principper for aktionslæring, herunder Deweys problemløsningsmetode. Hvis man i kort form skal sammenfatte Deweys teori om læring gennem erfaring, kan man pege på, at læring finder sted, når nye muligheder for at løse problemer, i kraft af reflekterede erfaringer i forhold til et givet fænomen (eksempelvis dette udviklingsprojekt), kommer i spil. I dansk pædagogisk sammenhæng er Dewey bl.a. kendt for det pædagogiske princip 'learning by doing' eller 'learning in doing'. Dette 'doing' skal dog ikke ses som ren praktik. Dewey var optaget af at ophæve modsætninger i samfundet (dualismen), og han mente, at et demokratisk samfund må besinde sig herpå (Dewey 2006 (1916), s. 275). 'At gøre' (doing) er hos Dewey ikke kun praktik, men praktik forbundet til tænkning (teori) og med en systematisk ramme om tænkningen – og altid med en praktisk og handleorienteret hensigt. Dewey ser dermed ikke en modsætning imellem teori og praksis.

Dewey pegede på, at alle undersøgelser – i den videnskabelige tænkemåde såvel som i hverdags erfaringer – kunne konstrueres og analyseres samt videnskabeligt perfektioneres efter en model i fem logiske trin.

1. Forvirring og tvivl, som skyldes, at man er deltager i en ufuldbyrdet situation, hvis hele karakter endnu ikke er bestemt.
2. En gisnende foregriben – en foreløbig og afprøvende (tentativ) fortolkning af de givne elementer, der tilskrives en tilbøjelighed til at forårsage bestemte konsekvenser.



3. En omhyggelig undersøgelse (gennemgang, inspektion, udforskning, analyse) af alle tænkelige synspunkter, der kan definere og oplyse det forhåndenværende problem.
4. En konsekvent udarbejdning af den foreløbige og afprøvende hypotese for at gøre den mere præcis og mere konsistent, så den bringes i overensstemmelse med en større mængde af kendsgerninger.
5. En test af den udkastede hypotese som en handlingsplan for at fremtvinge det foregribne resultat og derved afprøve hypotesen. (Dewey 2006 (1916), s. 15 og s. 167)

Afsættet for aktionslæringsforløbet bliver en trivselsmåling med afsæt i hver SFO og klub. Denne måling gentages efter ¾ år i projektforsløbet, i foråret 2023, hvilket giver mulighed for at registrere progression i projektets indsatser. Både aktionslæringen med en tilknyttet forandringsteori og trivselsmålingerne vil genere data, som kan være meningsfulde i den pædagogiske praksis.

- En ledelse, som kan facilitere sociale læreprocesser, ”spænde ben” og ”trække til truget”.

Afgørende for projektets udvikling og resultater er, at den faglige ledelse kan opbygge tilstrækkelig operationel kapacitet til at kunne drive projektets udvikling, således at projektet ikke tilsidesættes i daglige driftsgøremål. Ledelsen må kunne, med konsulenthjælp, definere og vedligeholde projektets intentioner, forme arbejdsprocesser og sikre den nødvendige tid, der garanterer projektets lokale forankring og udvikling.

### **Lederintervenerende aktionslæring som omdrejningspunkt og outcome**

Lederne i SFO'er og klubber forventes at ville øve sig i at drive og udvikle projektet frem igennem aktionslæringsforløb på de lokale niveauer, med støtte fra ekstern og intern konsulenthjælp.

Man kan derfor forvente, at de deltagende ledere udvikler færdigheder ift. at lede en intentionel fritids- og ungdomspædagogik, der fremstår dynamisk i mødet med de konkrete børn og unge i forhold til at fremme fællesskabende læringsmiljøer, der styrker børns og unges deltagelse og livsmod.

### Projektets aktiviteter

#### **Ansøgning ekstern medfinansiering**

Der søges om medfinansiering fra BUPL's udviklings- eller forskningspulje i løbet af foråret. Ansøgningsfrist til udviklingspuljen er 15. maj.



## Visionsseminar

Projektet indgår og præsenteres på forårets visionsseminar.

## Trivselsmålinger

Projektet tager udgangspunkt i en 0-punktsmåling, en trivsels- og livsmodsmåling, målrettet forældre samt børn og unge. Denne måling udgør en række data, som oversættes til fagligt meningsfulde data i samarbejde med ledere og medarbejdere i SFO'er og klubber. Herved får projektdeltagerne et grundlag for opbygning af deres første aktion i aktionslæringsforløb.

Målingen gentages henimod projektets afslutning.

## Kvalitative forældre- og børneundersøgelser

Hver afdeling gennemfører en række kvalitative undersøgelser, f.eks. via tegninger, rim, remser og interview, der inddrager børn, unge og deres forældre omkring spørgsmålet: "Den fede/sjove SFO/klub?"

Fortolkninger af disse undersøgelsesdata tages med ind som anden aktion i aktionslæringsforløbet.

## Aktionslæringsforløb

Med afsæt i 0-punktsmålingen og de kvalitative undersøgelser samt teoretiske perspektiver på alvorligt sjov igangsættes et aktionslæringsforløb, der efterprøver lokalt formulerede hypoteser om, hvad der kunne være godt at gøre ift. projektets intentioner.

Hypoteserne stilladseres i en række formuleringer, der skal hjælpe aktioner og refleksioner på vej, f.eks. 1. Hvad? 2. Hvorfor? 3. Hvordan? 4. Hvad skete? 5. Status/Hvad tænker I? 6. Næste skridt?

## Leder-pitstops

Lederne fra SFO'er og klubber mødes månedligt, hvor de sparrer/coacher med hinanden, f.eks. igennem reflekterende teams og lign.

## Stop-op-dage

Der opereres med to former for stop-op-dage.

Ca. hver 6. uge er der lokalt stop-op, hvor organisationer får 1,5 times sparringsbesøg med konsulenterne.



1-2 gange i projektperioden samles hele organisationen, alle ledere og medarbejdere, og gør status over projektet.

### **Dokumentation**

Projektet dokumenteres igennem skriftlige rapporter og evt. film, afhængigt af Køge Kommunes ønsker og behov.

### **Tidsplan**

#### **Januar:**

Projektbeskrivelse.

Udkast til ansøgning til BUPL's udviklingspulje, målrettet ansøgning med frist i foråret.

Kontraktering imellem Upol.dk og Køge Kommune.

#### **Februar:**

Detailplanlægning med fokus på Køges Kommunes behov og SFO'ernes ønsker.

Visionseminar: Oplæg for et samlet område om afslappende og alvorligt sjov fritid samt den sjove organisation.

Præsentation af projektet for alle deltagere.

#### **Marts:**

Detailplanlægningen godkendes.

#### **April-juni:**

Gennemførelse af 0-punktsmåling.

#### **August-oktober:**

Resultaterne fra 0-punktsmålingen præsenteres.

Første runde af aktionslæringsforløbene gennemføres - de kvalitative undersøgelser.

Der gennemføres en stop-op-dag i hver organisation og tre leder-pitstops.



Anden runde af aktionslæringsforløbene klargøres til afprøvning med afsæt i data fra 0-punktmålingen og de kvalitative undersøgelser.

### **Oktober-december**

Aktionslæringsforløbene fortsætter med løbende besøg og sparring med konsulenterne på stop-op-dage og to leder-pitstops.

Aktionslæringsforløbene sættes fri med afsæt i de lokale erfaringer.

### **Januar-juni 2023**

Fortsættelse af aktionslæringsforløbene.

Dokumentation og rapportskrivning.

### **August/september 2023**

Fælles afrunding og perspektivering af projektets resultater.

Fælles fremlæggelse af resultaterne.



## Ydelser fra Upol.dk

- Projektbeskrivelse.
- Formulering af ansøgning til BUPL's udviklingspulje på baggrund af projektbeskrivelse.
- Projektstyring i samarbejde med den af Køge Kommunes nedsatte styregruppe.
- Styring af aktionslæringsforløb med løbende sparring til ledelse, teams og de enkelte eksperimenter.
- Ledelsesstøtte og sparring til ledelse.
- Sparring på evt. politisk kommunikation i forlængelse af projektets løbende resultater.
- Udarbejdelse af rapporter og artikler, jf. evt. BUPL's ønsker (ved bevilling fra BUPL's udviklingspulje) og Køge Kommunes behov.
- Medvirkende i og ved efterfølgende oplæg.
- Trivsels- og livsmodsmålinger gennemføres af Center f. Ungdomsstudier ved Søren Østergaard.

Det kan overvejes at tilkøbe filmisk dokumentar om opstart og tilblivelse af projektet, midtvejsforløb og afsluttende film. I alt 3 stk. film af 4-10 min varighed.

## Litteratur

Dewey, John, 2005/1916: *Demokrati og Uddannelse*, Klim, Aarhus.

Fincham, Ben, 2016: *The Sociology of Fun*. Palgrave and MacMillan, London.

Haugegaard, Simon; Østergaard, Søren, 2020: *Jagten på frirum – Perspektiver på unge, hverdagsliv og fællesskaber*. Ungdomsanalyse.nu.

Køge Kommune, 2021: [Hvad ville vi? – Er du på vej \(erdupaavej.dk\)](http://erdupaavej.dk)

Køge Kommune, 2021: Gode skoler – Køges Fremtid – faglighed og fællesskaber, der trækker

Larsen, Jesper, 2021: *Etablering af Livslegepladsen – en dannelsesarena hvor sjov tages alvorligt*, Viborg Kommune, BUPL og Upol.dk, Link: [Etablering af livslegepladsen - En dannelsesarena, hvor sjov tages alvorligt \(squarespace.com\)](http://squarespace.com)

Larsen, Jesper: *SFO, Klub- og ungeområdet – det sjove præstationsrum balanceret imellem afslappende sjov fritid og alvorlig sjov fritid*, 2021. Tidsskrift for Socialpædagogik vol. 2

Larsen, Jesper, 2021 C: Ledelse i morgen, 7 – 11 [ref.aspx \(ledelseimorgen.dk\)](http://ledelseimorgen.dk), Dafolo, København

Mandag Morgen og Lego Foundation, 2021: *Det gode børneliv ifølge børnene: [Det-gode-boerneliv-ifoelge-boernene.pdf \(mm.dk\)](http://mm.dk)*



Pahus, Mogens, 2019: *Livsmot*, Nordisk Tidsskrift for Helseforskning nr. 2

Petersen, Kirsten Elisa; Sørensen, Trine Elisabeth Møbius, 2021: [Fritids- og ungdomsklubbers betydning for børn og unges trivsel og udvikling \(au.dk\)](#)

Wenger, Etienne, 2004: *Praksisfællesskaber*, Hans Reitzels, København.